

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 294/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Kutlíkova 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, základného práva vyjadriť sa ku všetkým dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 a práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Tk 1/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu

a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa v čl. 6 ods. 1 a práva na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Tk 1/2016.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením okresného súdu sp. zn. 33 Tp 38/2014 zo 16. mája 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) z 26. mája 2014 sp. zn. 4 Tpo 25/2014 vzatý do väzby podľa § 72 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku z dôvodu § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku, pričom mu väzba začala plynúť dňom zadržania 13. mája 2014.

Dňa 16. októbra 2015 bola podaná na okresnom súde obžaloba na sťažovateľa (ako i ďalšie osoby) pre obzvlášť závažný zločin poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1 a 3 písm. c) a ods. 5 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 30. októbra 2015 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 88/2015 (výrok I z 11. novembra 2015) bol sťažovateľ ponechaný vo väzbe.

Sťažovateľ 20. novembra 2015 podal „*Návrh na vydanie rozhodnutia pri predbežnom prejednaní obžaloby*“, ktorým navrhoval, aby všeobecný súd vec vedenú na okresnom súde pod sp. zn. 33 Tk 2/2015 postúpil z dôvodu príslušnosti v zmysle § 244 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku inému súdu alebo obžalobu odmietol a vrátil vec prokurátorovi v dôsledku porušenia ustanovení zabezpečujúcich práva obhajoby.

Uznesením okresného súdu z 24. novembra 2015 bola vec vedená pod sp. zn. 33 Tk 2/2015 postúpená na Špecializovaný trestný súd v Pezinku.

Špecializovaný trestný súd v Pezinku uznesením č. k. PK-1T/392015-11248 zo 17. decembra 2015 rozhodol o svojej nepríslušnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 2 Ndt 27/2015 z 11. januára 2016 rozhodol, že príslušným súdom na vykonanie konania v prvom stupni v trestnej veci sťažovateľa je okresný súd.

Spis v trestnej veci sťažovateľa bol potom na okresnom súde zaevidovaný pod sp. zn. 33 Tk 1/2016.

Dňa 26. februára 2016 sa začalo hlavné pojednávanie vo veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 33 Tk 1/2016, a to prednesom obžaloby, pričom obhajoba sťažovateľa v zaujatí stanoviska namietala postup súdu, ktorý obžalobu pre závažné chyby prípravného konania neodmietol.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv na súdnu ochranu a kontradiktórne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s jeho právami vyjadriť sa, predniesť konečný návrh a mať posledné slovo pri rozhodovaní o predbežnom prejednaní obžaloby, a základného práva mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva obhajovať sa osobne alebo pomocou obhajcu podľa vlastného výberu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru v súvislosti s právami sťažovateľa vyjadriť sa, predniesť konečný návrh a mať posledné slovo pri rozhodovaní o predbežnom prejednaní obžaloby postupom a rozhodnutím (opatrením) iným zásahom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Tk 1/2016 z 18. januára 2016, ktorým okresný súd nariadil hlavné pojednávanie.

V sťažovateľovom prípade došlo týmito konkrétnymi spôsobmi v priebehu prípravného konania v jeho trestnej veci k závažným porušeniam práva na obhajobu. Je potrebné zdôrazniť, že v sťažovateľovom prípade ide o prejednávanie obzvlášť závažného zločinu, v ktorom je nutná povinná obhajoba.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 33Tk/1/2016 a jeho rozhodnutím a/alebo opatrením a/alebo iným zásahom zo dňa 18. januára 2016, ktorým nariadil hlavné pojednávanie, porušené boli.

2. Rozhodnutie a/alebo opatrenie a/alebo iný zásah Okresného súdu v Nitre, sp. zn. 33Tk/1/2016 z 18. januára 2016, ktorým nariadil hlavné pojednávanie, zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Okresnému súdu v Nitre, sp. zn. 33Tk/1/2016 sa prikazuje obnoviť stav pred porušením práva alebo slobody, a to opätovným preskúmaním a následným predbežným prejednaním obžaloby.

4. Okresnému súdu v Nitre sa zakazuje pokračovať v porušovaní označených základných práv sťažovateľa [REDAKOVANÉ].

5. Sťažovateľovi Ústavný súd SR priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,79 EUR, ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť na účet Advokátskej kancelárie Dávida Štefanku... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľ namietal *„porušenie svojich základných práv na súdnu ochranu a kontradiktórne konanie podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky... a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... v súvislosti s jeho právami vyjadriť sa, predniesť konečný návrh a mať posledné slovo pri rozhodovaní o predbežnom prejednaní obžaloby a základného práva mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva obhajovať sa osobne alebo pomocou obhajcu podľa vlastného výberu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru v súvislosti s právami sťažovateľa vyjadriť sa, predniesť konečný návrh a mať posledné slovo pri rozhodovaní o predbežnom prejednaní obžaloby postupom a rozhodnutím / opatrením / iným zásahom Okresného súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 33Tk/1/2016 zo dňa 18. januára 2016, ktorým okresný súd nariadil hlavné pojednávanie...“*.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v súdnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05, I. ÚS 311/2012).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02. I. ÚS 311/2012).

V danej veci ústavný súd nezistil, že by postup okresného súdu pri rozhodovaní o predbežnom prejednaní obžaloby bol svojvoľný, arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený, v dôsledku čoho by zasahovali do základných práv sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval.

V súvislosti so sťažovateľovým prejavom nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, I. ÚS 311/2012).

Ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej trestné konanie predstavuje od svojho začiatku až po koniec organický celok, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizáciou garancií na ochranu práv a slobôd zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov môžu a majú naprávať, resp. korigovať prípadné predchádzajúce pochybenia týkajúce sa aj porušenia základných práv a slobôd garantovaných v čl. 127 ods. 1 ústavy.

Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom okresného súdu a namietaným porušením označených práv (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru), rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti namietal aj porušenie svojich ďalších práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, za použitia rovnakej argumentačnej línie ako pri namietaní práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru. Po ústavnom prieskume napadnutého postupu okresného súdu nezistil ani porušenie ním udaných ďalších základných práv garantovaných čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, a preto jeho sťažnosť aj v tejto jej časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2016